

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในบทนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านความสนใจ ความรู้ความเข้าใจ และความคาดหวัง

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านความสนใจ ความรู้ความเข้าใจ และความคาดหวัง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็น ด้านความสนใจ ต่อพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกัน

2. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นด้านความรู้ ความเข้าใจ ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกัน

3. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นด้านความคาดหวัง ต่อพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นของผู้บริหาร และกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 843 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5,058 คน รวม 5,901 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 120 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 210 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น อย่างเป็นสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 360 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะแบบสอบถามเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับความคิดเห็น ของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน 3 ด้าน คือ ด้านความสนใจ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 6 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 27 ข้อ ด้านความคาดหวัง จำนวน 26 ข้อ และแบบแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการศึกษาดำเนิน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จำนวน 1 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขอนหนังสือจาก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม

3.3 แจกแบบสอบถามในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนทั้งหมด 360 ฉบับเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ 120 ฉบับ โรงเรียนขนาดกลาง 165 ฉบับ และโรงเรียนขนาดเล็ก 75 ฉบับ ได้รับคืน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ ตามวิธีการทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังนี้

4.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งโดยรวม และรายด้านคือ ด้านความสนใจ ด้านความรู้ความเข้าใจ และ ด้านความคาดหวัง ต่อพระราชบัญญัติการศึกษา

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร กับคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งโดยรวม และรายด้าน คือ ด้านความสนใจ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความคาดหวัง ต่อพระราชบัญญัติการศึกษา

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร กับคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการ Scheffe's test

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า

1.1 ผู้บริหาร และคณะกรรมการ มีความสนใจ ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความสนใจ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความสนใจสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ การติดตามข่าว ความเคลื่อนไหว การอ่านศึกษาเนื้อหาพระราชบัญญัติการศึกษา และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความสนใจต่ำสุดคือ การมีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาแสดงความคิดเห็น

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากมี 1 ข้อ ระดับปานกลางมี 26 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของ ความรู้ความเข้าใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ การศึกษาภาคบังคับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และ การศึกษาในระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย ของความรู้ความเข้าใจต่ำสุดได้แก่

การบริหารและ การจัดการศึกษาของเอกชน สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษา และองค์กรวิชาชีพครู

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับ ความคาดหวัง ต่อพระราชบัญญัติการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ระดับปานกลาง มี 22 ข้อ ข้อที่ มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ อาชีพครูจะได้รับการยอมรับและยกย่อง จากสังคมมากขึ้น ครู คณะอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพดีขึ้น และคนเก่ง ก็น่าสนใจที่จะมาประกอบอาชีพครูมากขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังต่ำสุด ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อ.ป.ต.) สามารถจัดการศึกษา ระดับก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อ.ป.ต.) สามารถจัดการศึกษาระดับ ก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึง และ ความพร้อมของชุมชน ด้านความรู้ความเข้าใจใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านความสนใจ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความคาดหวัง

2. เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของ ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า

2.1 ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความสนใจต่อ พระราชบัญญัติการศึกษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารมีความสนใจอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่ม คณะกรรมการสถานศึกษา มีความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความสนใจ แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยระดับความสนใจของกลุ่มผู้บริหารสูงกว่า กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาทุกข้อ

2.2 ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความรู้ความเข้าใจต่อ พระราชบัญญัติการศึกษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหาร มีระดับความรู้ความเข้าใจ อยู่ใน ระดับมาก ส่วนกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความรู้ความเข้าใจ ความแตกต่างกันโดยค่าเฉลี่ย ระดับความรู้ความเข้าใจ ของกลุ่มผู้บริหาร สูงกว่ากลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา ทุกข้อ

2.3 ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับความคาดหวังต่อ พระราชบัญญัติการศึกษา แตกต่างกัน โดยมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001 จำนวน 2 ข้อ ที่ระดับ .01 จำนวน 2 ข้อ และที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ

นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของ กลุ่มผู้บริหารสูงกว่า กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา

2.4 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความสนใจ ด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านความคาดหวัง โดยระดับความคิดเห็น ของกลุ่มผู้บริหารสูงกว่า กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา

3. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกันมีระดับความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่างกัน กลุ่มที่มีวุฒิระดับ ประถมศึกษาและมีชั้นมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจาก กลุ่มที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ปริญญาตรี

4. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีระดับ ความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีขนาด แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่ตั้ง ในชุมชนต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกัน โดย โรงเรียนที่ตั้งในเขตชุมชนเมือง มีระดับความคิดเห็นสูงกว่า โรงเรียนที่อยู่นอกเขตชุมชนเมือง

7. ผลการวิจัยพบว่า ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า เนื้อหาสาระของ พระราชบัญญัติการศึกษามาก เป็นการจัดการศึกษาที่เข้าถึงชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม เป็นการจัดการศึกษาที่สนองต่อผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาการศึกษาของไทยได้ ร่องลงมา เห็นว่า แนวทางวิธีปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ควรมีการ ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการ สถานศึกษาอันจะนำไปสู่การวางแผน เพื่อสร้างความพร้อม ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ให้ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายดังนี้

1. ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด บุรีรัมย์ มีความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในด้านความสนใจ ส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับปานกลาง และมีความสนใจต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด คือการติดตามข่าวความเคลื่อนไหว การอ่านศึกษาเนื้อหาพระราชบัญญัติการศึกษา และการ

ได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วนการมีโอกาสดำเนินการเข้าร่วมประชุม สัมมนาแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ นับเป็นกฎหมายฉบับที่สอง รองจากกฎหมายรัฐธรรมนูญที่มีการสำรวจ สอบถาม และทำประชาวิจารณ์อย่างกว้างขวาง ก่อนที่จะออกมาเป็นพระราชบัญญัติ ตลอดจนสื่อมวลชนทุกแขนง ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยตรง จากหน่วยงานต้นสังกัด จึงทำให้ กลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับสูง ส่วนการมีโอกาสดำเนินการเข้าร่วมประชุมสัมมนาแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับต่ำนั้น อาจเป็นเพราะว่า การจัดประชุมสัมมนาแสดงความคิดเห็นนั้น จัดอยู่ในวงแคบโดยเฉพาะ ในระดับผู้นำทางการศึกษาเท่านั้น ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นิพนธ์ ยศดา (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการบริการแก่ชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน และหน่วยงานอื่น และด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ส่วนด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องผลการวิจัยของ ประยุทธ์ เจริญชัย (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการที่มาจากประชาชน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เพราะคิดว่ามีความรู้ที่น้อย บางคนขาดความรู้ความเข้าใจ ในกฎระเบียบการบริหารงาน ของทางราชการ ประชาชนส่วนใหญ่เศรษฐกิจไม่ดี จึงมีปัญหาทุกทั้งนี้อาจเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง ที่เป็นปัญหาของกรรมการสถานศึกษา เช่น ไม่มีเวลาพอที่จะร่วมหารือ ทางโรงเรียนขาด การประชาสัมพันธ์ที่ดี ไม่มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ คณะกรรมการบางท่าน ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

2. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากคือ การศึกษาภาคบังคับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาในระบบ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาดังกล่าวเป็นเรื่องใกล้ตัว และสมาชิกในชุมชนใช้บริการอยู่ และพบเห็นได้ประจำในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นริวรรน พรหมขุม (2538 : 19) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษา ซึ่งก็มีส่วนร่วมจริงในกรณีเป็นงานของภารกิจโรงเรียน ตั้งแต่ด้านนโยบาย การพัฒนาโรงเรียน และการสนับสนุน ของคณะกรรมการโรงเรียน จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของสนอง เครือมาก (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมของกรรมการโรงเรียน ส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา โดยได้เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนา จากหน่วยงานสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จัดให้รับรู้อาสาเกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ทั้งนี้คงเกิดจาก การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นกฎหมายแม่บท ที่เป็นแนวทางการบริหาร จัดการศึกษาของชาติ ประกอบกับได้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ทั้งเอกสาร วิทยุ โทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ส่วนระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อ การบริหาร และการจัดการศึกษาของเอกชน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และองค์กรวิชาชีพครูอยู่ในระดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่าเป็นเรื่องใหม่ กรรมการส่วนใหญ่อยู่ในชนบทไม่ได้สัมผัสโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวัตร บุญประสพ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสำคัญคือคณะกรรมการโรงเรียนไม่มีเวลา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เนื่องจากมีภาระหน้าที่ประจำ และประกอบอาชีพส่วนตัว จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นอาจเกิดจาก คณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดความรู้ เพราะส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านหรือประชาชน โดยที่ไม่ค่อยเข้าใจและให้ความสนใจต่อการศึกษาสิ่งต่างๆ อาจทำหน้าที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ จึงขาดความสนใจ การแก้ปัญหาเหล่านี้ จะต้องกระตุ้น ให้คณะกรรมการโรงเรียน ได้เข้ามา มีบทบาท และเข้ามามีส่วนร่วมให้ได้ การประชาสัมพันธ์การประสานงานที่ดี ย่อมทำให้แก้ปัญหาได้ ตลอดจนทำให้เขามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความคาดหวัง ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีระดับความคาดหวังสูงสุดคือ อาชีพครูจะได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น ครู ศึกษารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษา จะมีคุณภาพดีขึ้น และคนเก่งคนดีสนใจ ที่จะมาประกอบอาชีพครูมากขึ้น

เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ความคาดหวังของคนในสังคมที่เห็นว่า ครูนั้นเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา และในอดีตที่ผ่านมา อาชีพครูไม่ได้รับการยอมรับ จากสังคมเท่าที่ควร เป็นอาชีพที่คนเก่งคนดีไม่ต้องการที่จะมาทำ และเป็นเหตุให้คุณภาพของครูไม่ได้มาตรฐานตามที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ที่เขียนว่า ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู ศึกษารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสม กับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับ และประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ศึกษารักษ์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณ และจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู ศึกษารักษ์และบุคลากรทางการศึกษา อย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย ตันศิริ (2542 : 37) ที่กล่าวว่า ในการปรับระบบการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานนั้น จะต้องทำควบคู่ไปกับ ระบบพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ระบบจัดสรรงบประมาณแบบใหม่ และ ระบบประกันคุณภาพ จึงจะบรรลุผลสำเร็จ รุ่ง แก้วแดง (2541 : 29) ที่กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลกระทบต่อครูเป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อครู ในการยกระดับมาตรฐานของครูให้สูงขึ้น อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (2542 : 38) ที่กล่าวว่า ครูจะได้จากระบบการบริหาร มีขวัญ กำลังใจดี มีหลักประกัน มีความภาคภูมิใจ ในอาชีพของตน

ผู้บริหารการศึกษา และสถานศึกษา ก็จะได้จากการที่มีการจัดหาที่ถล่มตัว สามารถใช้ความรู้ ความสามารถของตนเอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการจัดระบบมากยิ่งขึ้น หลังจากใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทวี ปัญญาอินทร์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า งานที่ประชาชน มีความคาดหวังมากที่สุด คืองานบุคลากร และรายการที่ประชาชน คาดหวังมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความกระตือรือร้น ในการทำงาน

ส่วนข้อที่มีความคาดหวังต่ำสุด คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อ.บ.ต.) สามารถ จัดการศึกษา ระดับก่อนการศึกษาระดับพื้นฐาน ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และความพร้อม ของชุมชน ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่ บุคลากรในองค์กรไม่มีความรู้ ความสามารถ ในการบริหารจัดการ ไม่เป็นที่ยอมรับของคน ในชุมชน ที่จะให้มาทำหน้าที่ในการจัดการศึกษา ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วน ใหญ่มีฐานะยากจน ขาดทั้งบุคลากร งบประมาณและอาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการ ตรวจสอบติดตาม การบริหารกิจการของ อบต. (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 2543 : 1-2) ที่พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบล ไม่สามารถบอกได้ว่า เป้าหมายของการพัฒนา หรือสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตคืออะไร บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำแผนพัฒนา ส่วนใหญ่ เน้นการพัฒนา เฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน ละเลยการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะด้านสังคม แผนพัฒนา ยังไม่สอดคล้อง กับความต้องการ ของประชาชน ขาดการมีส่วนร่วม ของประชาชน ประชาชนเอง ให้ความสนใจต่อกิจกรรมของ อบต.ต่ำ วิสัยทัศน์ และทัศนคติ ของผู้บริหาร ยังคับแคบ และคิดวัฒนธรรมการทำงานแบบเก่า ที่คิดเองทำเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยุทธ์ เจริญชัยภูมิ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาที่สำคัญ คือด้านการกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน คณะกรรมการที่มาจากประชาชน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เพราะคิดว่ามีความรู้ไม่พอ ด้านการให้คำปรึกษา สนับสนุน และร่วมบริหาร งบประมาณของโรงเรียน กรรมการบางคนขาดความรู้ความเข้าใจ ในกฎระเบียบการบริหารของ ทางราชการ ประชาชนในชุมชนเศรษฐกิจไม่ดี ให้ความช่วยเหลือได้ไม่มาก คณะครูไม่ยอมรับ ข้อเสนอแนะบุคคลที่เป็นกรรมการโรงเรียน

จากความคาดหวังที่มุ่งเน้นไปที่ คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องมีกระบวนการผลิต พัฒนาบุคลากร ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และความพึงพอใจ ของคนในสังคม เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ส่วนความต้องการที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษานั้น กระบวนการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เป็นหัวใจสำคัญ ที่ จะผลิตคนให้มีคุณภาพ เข้าไปอยู่ในองค์กรต่างๆ ของสังคม เพื่อให้องค์กรเหล่านั้นกลับมา พัฒนาการศึกษาในอนาคต สำหรับความคาดหวังที่จะให้ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น เราจะต้องหาแนวทางหรือวิธีการที่เหมาะสม เช่น

การประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงต่อเนื่อง ทั้งในเชิงรุกและรับ ไม่เฉพาะผู้บริหาร คณะครู นักเรียน จะต้องสร้างความตระหนัก ให้ทุกคนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตน ที่มีต่อการจัดการศึกษา เข้าใจภารกิจของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการเชิญคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมสัมมนา และชี้แจงสร้างความเข้าใจ ในบทบาทที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา

4. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งด้านความสนใจ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความคาดหวัง สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ กล้า ทองขาว (2541 : บทคัดย่อ) ทวี ปัญญาอินทร (2541 : บทคัดย่อ) ศิริกัญญา โทสมุทร์ (2541 : บทคัดย่อ) และอนุชา เทวราชสมบูรณ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความคาดหวัง ของประชาชน ต่อการจัดการ การศึกษา กระบวนการสร้างประสิทธิผล โรงเรียนขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวความคิด เกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษา มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

5. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งในระดับความสนใจ ระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับความคาดหวัง ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นมากกว่า หรือสูงกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวุฒิการศึกษาสูงกว่า และเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องจัดการศึกษา กรรมการสถานศึกษาบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่ติดตามข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสนอง เครือมาก (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับ การปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการโรงเรียน หรือการ ได้รับการสนับสนุน การปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ แม้จะมีจิตความพึงพอใจอยู่ บ้าง สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ บุญมี เขาระกำ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า กรรมการ โรงเรียนที่เป็นผู้บริหาร และข้าราชการครู มีระดับการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า กรรมการที่เป็นผู้นำ ท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ ศิริกัญญา โทสมุทร์ (2542 : บทคัดย่อ) สถาพร ชูศรีทอง (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย ในด้านความคาดหวัง บรูซ (Bruce, 1972 : 6026-A) พบว่าความคาดหวังของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลพวงดังกล่าว ทำให้เราทราบว่า กรรมการสถานศึกษา บางส่วน ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ความคาดหวัง ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จำเป็น อย่างยิ่ง ที่จะได้รับการพัฒนา โดยการจัดประชุมสัมมนา การประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพ

โดยอาศัยความร่วมมือ จากทุกฝ่าย จึงจะทำให้มีการพัฒนา ไปในทางที่สร้างสรรค์ และเกิดประโยชน์ต่อ การพัฒนาการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ

6. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ต่างกัน โดยกลุ่มที่มีวุฒิประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่ม วุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุบัน ราสุวรรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของกรรมการโรงเรียน ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา กับปริญญาตรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

7. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุบัน ราสุวรรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของกรรมการโรงเรียนที่จำแนกตามประเภท และอายุไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ส้ารอง เยี่ยมยงค์ (2540 : บทคัดย่อ) ทวี สุวเมธี (2541 : บทคัดย่อ) ประยุทธ์ เจริญชัยภูมิ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

9. ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่ตั้งในชุมชน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกศลภูมิ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระหว่างพื้นที่โรงเรียนและชุมชนอ่อนแอ กับพื้นที่โรงเรียนและชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล มาเวียง (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา (สศ.) จังหวัดอุตรธานี เขตในเมือง และนอกเมืองมีส่วนร่วมจัดการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คณะกรรมการ อบต./เทศบาล มีส่วนร่วมจัดการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา (สศ.) และโรงเรียนประถมศึกษา(สปช.) จังหวัดอุตรธานีเขตในเมืองและนอกเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคลากร และหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูป และพัฒนาการศึกษาคือ หน่วยงานทางการศึกษา ต้องมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ

บทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจ และความคาดหวังของผู้นำชุมชน และผู้ปกครอง ที่มีต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ทราบถึงความพร้อมของชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2. ควรศึกษาปัญหาและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.) ในการจัดการศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขส่งเสริม ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ